

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Betalningsbalansen

Första kvartalet 2009

Betalningsbalansen

Första kvartalet 2009

Statistiska centralbyrån
2009

Balance of Payments. First quarter 2009

Statistics Sweden
2009

Producent <i>Producer</i>	Statistiska centralbyrån, enheten för betalningsbalans och finansmarknadsstatistik Statistics Sweden, Balance of Payments and Financial Markets Box 24300 SE-115 81 Stockholm +46 8 506 940 00
Förfrågningar <i>Inquiries</i>	Lena Finn, +46 8 506 944 09 lena.finn@scb.se Camilla Bergeling, +46 8 506 942 06 camilla.bergeling@scb.se Malin Sundeby, +46 8 506 946 14 malin.sundeby@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Betalningsbalansen. Första kvartalet 2009.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Balance of Payments. First quarter 2009.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

URN:NBN:SE:SCB-2009-FM04BR0902_pdf (pdf)

Denna publikation är endast tillgänglig på www.scb.se.

This publication will only be published on www.scb.se.

Förord

Betalningsbalansen sammanställs och publiceras sedan september 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

Betalningsbalansen är en sammanställning av Sveriges reala och finansiella transaktioner med omvärlden och delas in i bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen.

Denna rapport omfattar utfallet av första kvartalet 2009.

Statistiska centralbyrån, juni 2009

Lars Melin

Christina Ekblom

Innehåll

Förord	3
Betalningsbalansen	7
Bytesbalans	8
Handelsbalans	8
Tjänstebalans.....	9
Faktorinkomster	10
Avkastning direkta investeringar, netto	11
Avkastning portföljinvesteringar, netto.....	11
Avkastning övriga investeringar, netto	12
Löpande transfereringar och kapitalbalans, netto	13
Finansiell balans	14
Direkta investeringar	14
Portföljinvesteringar.....	15
Finansiella derivat	16
Övriga investeringar	17
Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto.....	18
Vad är betalningsbalansen?	19
En härledning av betalningsbalansen	19
Sambandet med utlandsställningen	21

Betaldningsbalansen

Betaldningsbalansen för första kvartalet 2009 gav ett överskott i bytesbalansen på 53,2 miljarder kronor, svagt negativ kapitalbalans och ett underskott på 44,9 miljarder kronor i den finansiella balansen.

Bytesbalansen försvagades med 28,3 miljarder kronor under första kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år. Den totala handeln med varor och tjänster har minskat jämfört med motsvarande kvartal 2008, och genererade ett överskott på 54,3 miljarder. Det var exporten och importen av varor som stod för hela minskningen, där bruttoflödena minskade med cirka 18 procent. Största minskningen skedde i varuhandeln med EU-länder.

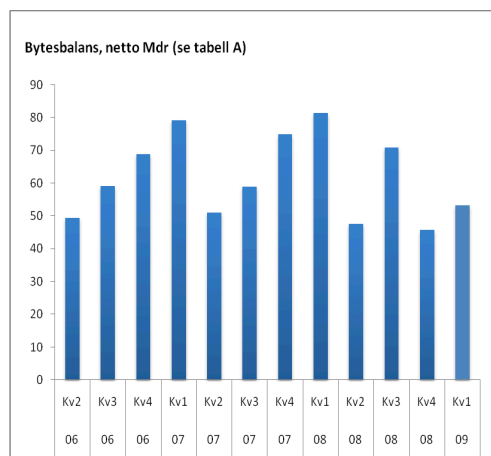
Faktorinkomsterna, som består av löner och avkastning på kapital, visade under första kvartalet ett överskott på 7,2 miljarder vilket är 3,1 miljarder högre jämfört med föregående kvartal.

I den finansiella balansen genererade direkta investeringar ett nettoutflöde på 47,8 miljarder kronor. Aktiviteten inom direkta investeringar var under första kvartalet betydligt lägre jämfört med föregående kvartal.

Under kvartalet gav handel och emissioner av svenska räntebärande värdepapper inflöden på 55,5 miljarder kronor. Inflödet berodde framförallt på att svenska banker och bostadsinstitut emitterade obligationer och certifikat på den utländska marknaden. Även icke-finansiella företag emitterade svenska räntebärande papper under det första kvartalet.

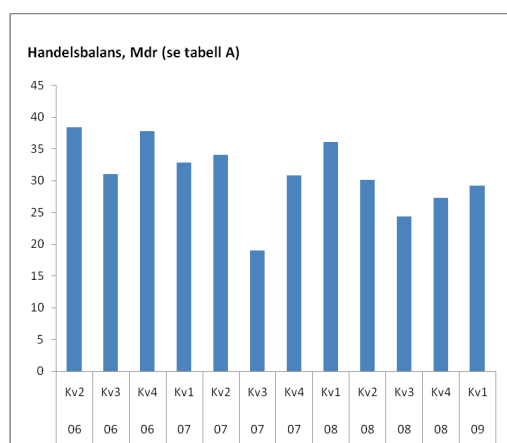
Till nettoutflödet i den finansiella balansen bidrog även övriga investeringar med ett nettoutflöde på 60,6 miljarder kronor miljarder kronor och finansiella derivat med 12,6 miljarder kronor.

Bytesbalans

Överskottet i bytesbalansen stärktes under första kvartalet med 7,4 miljarder från föregående kvartal och uppgick till 53,2 miljarder kronor. Jämfört med motsvarande period föregående år är det en försämring med 28,3 miljarder kronor. Den totala handeln med varor och tjänster har minskat från föregående kvartal och motsvarande kvartal 2008, och uppgick till 54,3 miljarder. Faktorinkomsterna minskade jämfört med första kvartalet 2008 med 21,2 miljarder men ökade med 3,1 miljarder från föregående kvartal. De löpande transfereringarna ligger på samma nivå som motsvarande kvartal 2008 med ett utflöde 8,2 miljarder. Från föregående kvartal har utflödet av de löpande transfereringarna halverats.

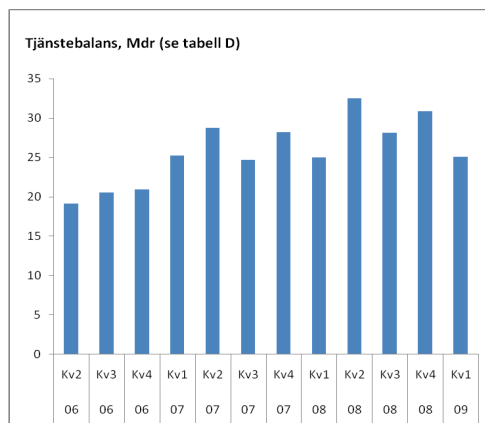
Handelsbalans

Varuhandeln uppgick till 29,2 miljarder kronor netto efter att både exporten och importen av varor minskat från föregående kvartal. Jämfört med motsvarande kvartal 2008 har exporten och importen av varor minskat i värde med cirka 18 procent vardera. Handeln med EU-länder, som värdemässigt utgör mer än hälften av Sveriges export och import, sjönk kraftigt. Den negativa handelsutvecklingen var genomgående för de flesta varuområdena (Utrikeshandel med varor, Statistikdatabasen). Läkemedel och livsmedel var de enda varugrupperna som ökade för både

exporten och importen under första kvartalet. Vägfordon svarar för den största värdeminskningen på exportsidan och sjönk med 51 procent.

Tjänstebalans

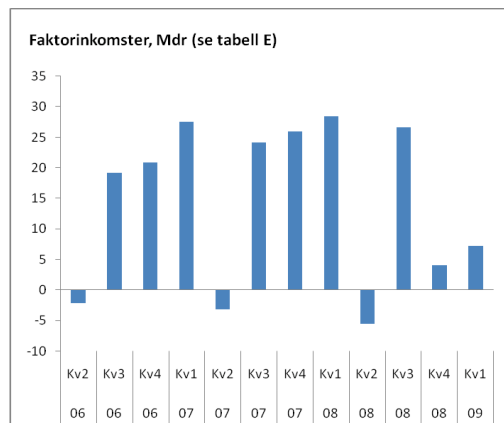
Handeln med tjänster uppgick under första kvartalet till 25,1 miljarder kronor vilket kan jämföras med 30,8 miljarder föregående kvartal. Både importen och exporten minskade med 13 respektive 15 procent från föregående kvartal men ligger i nivå med första kvartalet 2008.

Både exporten och importen av *transporttjänster* har under årets första kvartal minskat efter ett starkt fjärde kvartal 2008. På exportsidan har samtliga transportslag minskat där sjöfartstjänster svarar för den största förändringen. Totalt uppgick exporten av transporttjänsterna till 17,6 miljarder vilket är 5,6 miljarder lägre jämfört med föregående kvartal. För merparten av transportslagen har importen minskat där importen av sjöfartstjänster står för nästan hela minskningen.

Posten *resor* omfattar varor och tjänster som resenärer förvärvar vid resande i andra länder. Eftersom det är kraftig säsongvariation i posten resor görs jämförelsen bäst med motsvarande period föregående år. Exporten av resor, som består av utländska resenärers konsumtion vid resande i Sverige, uppgick totalt under kvartalet till 20,6 miljarder kronor vilket är 2,6 miljarder högre än i fjol. Importen, dvs. svenskarnas utgifter vid resor utomlands, uppgick till 22,6 miljarder vilket är en minskning med 2,1 miljarder vid samma jämförelse.

Efter ett starkt utfall av *övriga tjänster* föregående kvartal ligger dessa tjänsteslag på mer normala nivåer för detta kvartal och uppgick till 23,8 miljarder kronor. Exporten och importen av underposten *övriga affärstjänster* minskade kraftigt från föregående kvartal. Inom posten svarar *forskning och utveckling* för den största minskningen för både exporten och importen.

Faktorinkomster

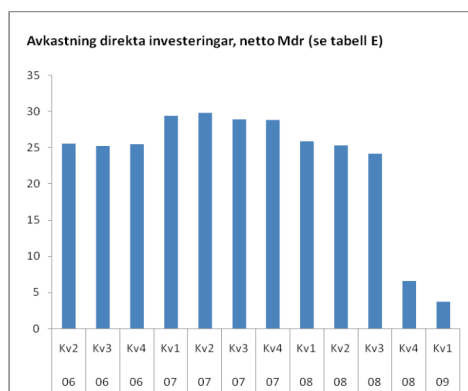

Faktorinkomsterna, som består av löner och avkastning på kapital, visade under första kvartalet ett överskott på 7,2 miljarder vilket är 3,1 miljarder högre än föregående kvartal. Avkastningen på direkta investeringar resulterade i ett nettoinflöde på 3,7 miljarder. Avkastningen på portföljinvesteringar resulterade i nettoinflöden på 5,3 miljarder kronor.

Avkastningen på övrigt kapital resulterade i ett nettoutflöde på 1,3 miljarder kronor vilket kan jämföras med ett nettoinflöde på 0,2 miljarder föregående kvartal.

Posten *löner* genererade ett nettoutflöde på 0,5 miljarder vilket är i nivå med tidigare perioder.

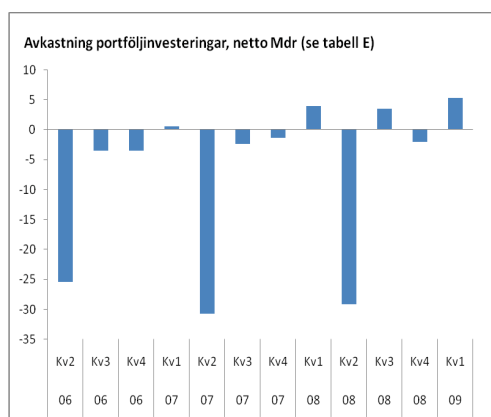
Avkastning direkta investeringar

Avkastningen på direkta investeringar gav ett nettoinflöde på 3,7 miljarder kronor, vilket är betydligt lägre jämfört med tidigare perioder. Minskningen beror främst på den lägre prognosen över total avkastning 2009 jämför med 2008. Den finansiella krisen har givit effekt på den reala ekonomin vilket påverkar prognosen för avkastningen för bolag inom direktinvesteringsförhållanden.

Avkastningen på direkta investeringar i utlandet uppgick till 34,9 miljarder kronor vilket är en betydlig minskning jämfört med tidigare perioder. Avkastningen på direkta investeringar i Sverige uppgick till 31,2 miljarder kronor, vilket är en minskning jämfört med föregående perioder.

Avkastning portföljinvesteringar

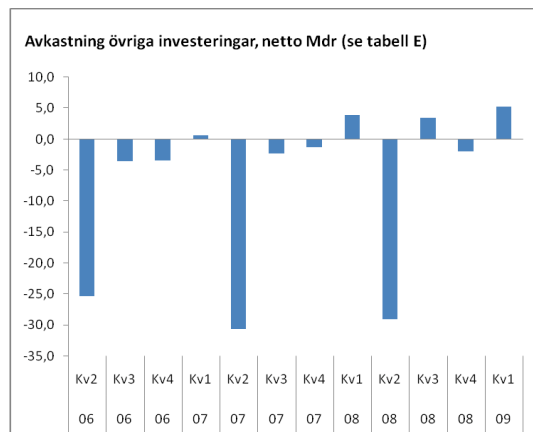

Avkastning på portföljinvesteringar gav ett inflöde på 5,3 miljarder kronor under det första kvartalet. Under samma kvartal 2008 var motsvarande belopp 3,9 miljarder kronor. Då liksom nu var det utländska aktieutdelningar som skapade inflöden.

Avkastningen på räntebärande värdepapper genererade utflöden på totalt 8,3 miljarder kronor för det första kvartalet. Räntekostnaden för svenska räntebärande värdepapper uppgick till 20,7 miljarder kronor vilket vägdes upp av inflöden på 12,4 miljarder kronor från innehav i utländska räntebärande värdepapper.

Utdelningar på svenska aktier var obetydliga under det första kvartalet 2009 samtidigt som utdelningar på utländska aktier skapade inflöden på 13,7 miljarder kronor.

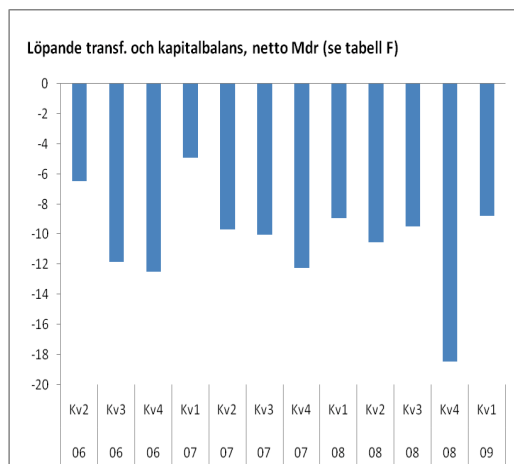
Avkastning övriga investeringar

Avkastning på övriga investeringar gav ett nettoutflöde på 1,3 miljarder kronor under första kvartalet, vilket kan jämföras med ett nettoutflöde på 0,8 miljarder kronor under motsvarande period 2008.

Avkastning på övriga investeringar består av avkastning på lån och depositioner m.m. De största bidragen till posten är avkastning på sådana tillgångar respektive skulder som banker i Sverige har gentemot motparter i utlandet.

Löpande transfereringar och kapitalbalans

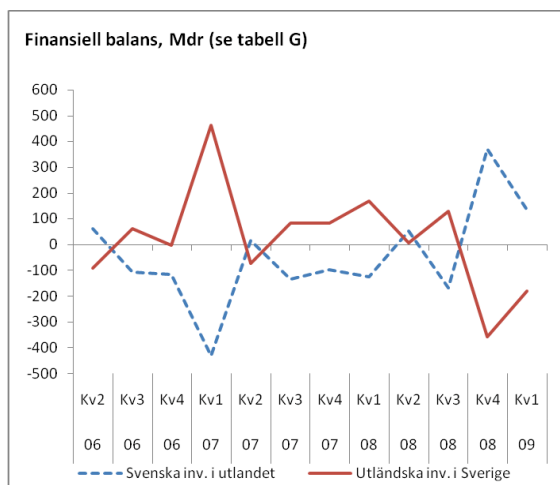

Löpande transfereringar och kapitalbalans gav under kvartalet ett underskott på 8,8 miljarder, vilket är en minskning av underskottet med 9,7 miljarder jämfört med föregående kvartal. I jämförelse med motsvarande period 2008 har underskottet endast minskat marginellt.

Inflödet av transfereringar som har anknytning till EU brukar under årets första kvartal ligga på högre nivåer än årets tre resterande kvartal och uppgick under kvartalet till 8,1 miljarder kronor.

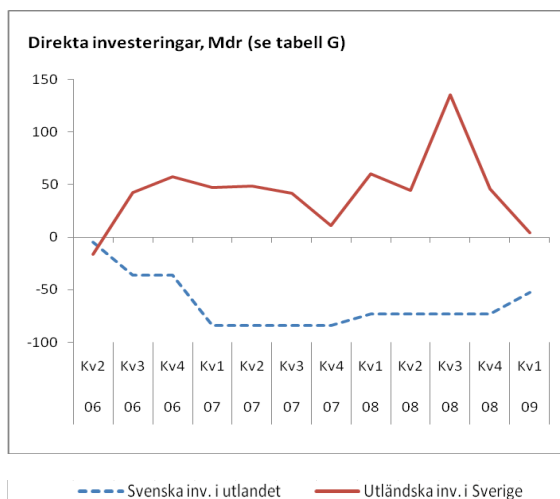
Posten övrigt, d.v.s. alla övriga transfereringar som inte har anknytning till EU eller U-bistånd, resulterade i ett nettoutflöde på 3,8 miljarder kronor vilket är en minskning av utflödet med 1,1 miljarder från föregående kvartal.

Finansiell balans

Den finansiella balansen resulterade i ett nettoutflöde på 44,9 miljarder kronor under första kvartalet 2009. Portföljinvesteringar gav ett nettoinflöde på 69,7 miljarder kronor medan övriga investeringar gav ett nettoutflöde på 60,6 miljarder kronor. Till nettoutflödet bidrar även direkta investeringar med ett utflöde på 47,8 miljarder kronor och finansiella derivat med 12,6 miljarder. Valutareserven genererade ett nettoinflöde om 6,3 miljarder kronor.

Direkta investeringar

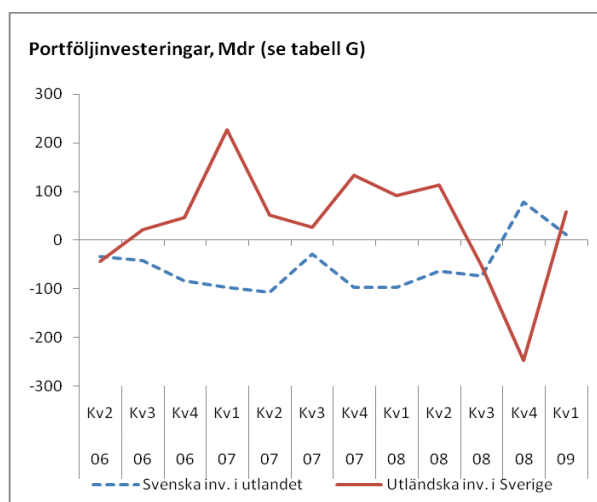
Direktinvesteringar under första kvartalet genererade ett nettoutflöde på 47,8 miljarder kronor.

Under första kvartalet var aktiviteten inom direkta investeringar på liknande nivå som under motsvarande kvartal 2008. Däremot har aktiviteten varit lägre jämfört med föregående kvartal. Koncerninterna likviditetstransaktioner har stått för en betydande del av aktiviteten inom direktinvesteringar samtidigt som ett antal koncerninterna omstruktureringar i låneportföljen har lett till både stora inflöden och utflöden.

Svenska direkta investeringar i utlandet gav under första kvartalet 2009 ett nettoutflöde på 52,3 miljarder kronor vilket var i paritet med motsvarande period föregående år. En betydande del av dessa transaktioner är koncerninterna.

Utländska direkta investeringar i Sverige gav ett nettoinflöde på 4,5 miljarder vilket är betydligt lägre jämfört med tidigare perioder. Nettoutflödet på lånesidan har varit större än tidigare vilket förklarar det låga nettoinflödet på utländska investeringar i Sverige. Koncerninterna transaktioner och omstruktureringar bidrog till stor del av utflödet.

Portföljinvesteringar

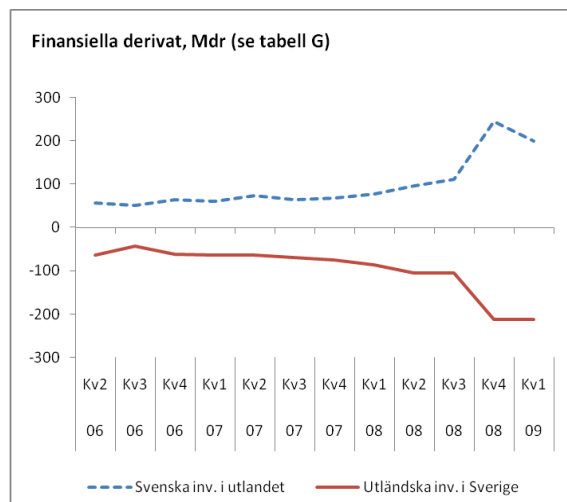

Portföljinvesteringar med utlandet resulterade i inflöden på 69,7 miljarder kronor under det första kvartalet 2009. Det var framförallt emissioner av svenska räntebärande värdepapper som skapade inflöden.

Under det första kvartalet genererade handel och emissioner av svenska räntebärande värdepapper inflöden på 55,5 miljarder kronor. Det berodde framförallt på att svenska banker och bostadsinstitut emitterade obligationer och certifikat på den utländska marknaden. Detta kan jämföras med föregående kvartal då samma institut lät sina värdepapper gå till förfall vilket skapade stora utflöden. När osäkerheten på finansmarknaderna var som störst i slutet av förra året var det i det närmaste stopp för svenska bankers och bostadsinstituts värdepappersupplåning i utlandet vilket således de stora utflödena under fjärde kvartalet 2008 indikerar. Även icke-finansiella företag emitterade räntebärande papper under det första kvartalet.

Inflöden av kapital skapades även genom att svenska investerare sålde utländska räntebärande värdepapper, framförallt obligationer. Däremot köptes utländska aktier under kvartalet vilket genererade utflöden. Det var främst köp av norska aktier som skapade utflödena.

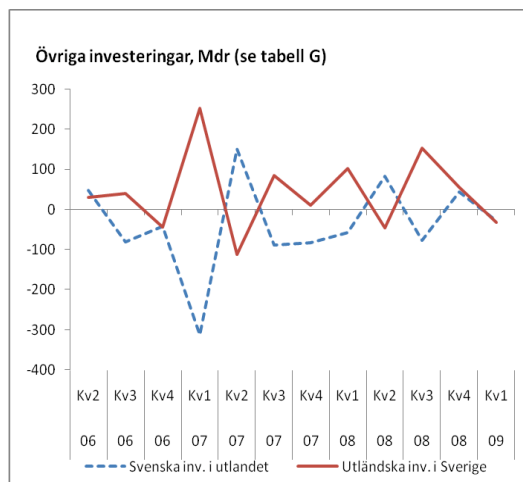
Finansiella derivat

Under det första kvartalet 2009 har transaktioner i finansiella derivat mot utländsk motpart resulterat i ett nettoutflöde om 12,6 miljarder kronor. Direkt handel i finansiella derivat utförda av icke-finansiella företag bidrog med ett nettoinflöde uppgående till 3,3 miljarder kronor. Till nettosumman för flödet bidrar således transaktioner från övriga uppgiftslämnare till ett nettoutflöde om 15,9 miljarder kronor. Det kraftiga nettoinflödet för transaktioner i finansiella derivat under det sista kvartalet 2008 byttes till ett nettoutflöde under första kvartalet 2009.

Flöden från finansiella derivat uppkommer genom realiserade värden från förfallna kontrakt, samt genom olika typer av premiebetalningar. De finansiella instrument som utgör derivat är främst optioner, terminer och swappar. De största handelsvolymerna avser olika typer av valutaderivatinstrument.

Övriga investeringar

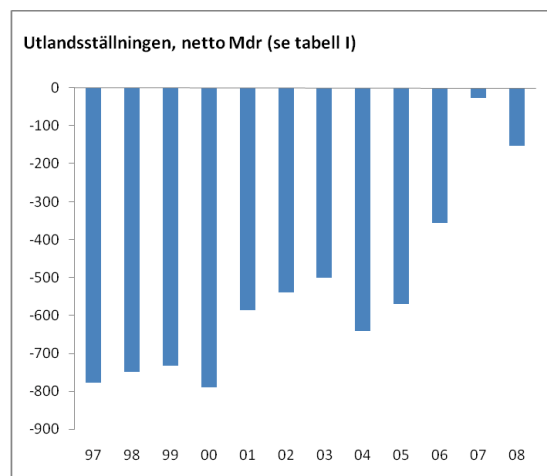

Övriga investeringar gav upphov till ett nettoutflöde på 60,6 miljarder kronor under första kvartalet 2009.

Övriga investeringar består främst av lån till och från utlandet samt en mängd mindre finansiella poster som inte täcks i direktinvesteringar, portföljinvesteringar eller finansiella derivat.

Värdet av övriga investeringar varierar kraftigt över kvartalen och det är ofta kortfristiga kapitalrörelser mellan banker i Sverige och motparter i utlandet som skapar variationerna.

Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto

Svenska tillgångar och skulder mot utlandet publiceras halvårsvis.

Den svenska nettoskulden mot utlandet ökade med 127 miljarder kronor till 153 miljarder kronor under helåret 2008 enligt preliminära siffror.

Nettotillgången i form av direkta investeringar har prognostiserats till 514 miljarder kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Den faktor som kommit att få störst betydelse för utvecklingen av utlandsställningen är kronkursen och som nämnts tidigare har kronan kraftigt försvagats under 2008. Andra viktiga faktorer är priserna på aktiemarknaden i Sverige och utlandet, samt marknadsvärdet av direktinvesteringsföretag.

Under 2008 ökade värdet på tillgångar och skulder mot utlandet i derivatinstrument avsevärt. Vid ingången av året, och under de tre första kvartalen, låg ställningsvärdena för kontrakt avseende både tillgångar och skulder i intervallet 200-250 miljarder kronor. Under fjärde kvartalet sker en markant uppgång gällande ställningsvärdena för derivatkontrakt. I slutet av året uppgick ställningsvärdet för tillgångar i derivatkontrakt, d.v.s. kontrakt med positiva marknadsvärden, till 556 miljarder kronor. Motsvarande ställningsvärde för skulder, d.v.s. kontrakt med negativa marknadsvärden, uppgick till 497 miljarder kronor.

Nettoskulden för övriga investeringar och portföljinvesteringar ökade under helåret 2008. Valutareserven har ökat med 32 miljarder under 2008 och visar vid slutet av året, 233 miljarder kronor.

Den officiella sammanställningen av Sveriges utlandsställning redovisas till marknadsvärde utom direkta investeringar, som anges med bokfört värde. Som komplettering publiceras också en sammanställning av utlandsställningen där ett marknadsvärde för direkta investeringar har beräknats. Enligt denna sammanställning hade Sverige en nettoskuld på utlandet år 2008 motsvarande 135 miljarder kronor.

Det är viktigt att notera att flera delposter i utlandställningen för 2008, såsom direkta investeringar och portföljaktier, är prognostiserade. Siffrorna bör därför tolkas med försiktighet.

Vad är betalningsbalansen?

Betalningsbalansen produceras och sammanställs sedan september 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

I en sluten ekonomi bestäms nivån på investeringarna av det samlade sparandet i ekonomin. Detta innebär att om sparandet av någon anledning minskar blir följden att även investeringarna minskar. I en öppen ekonomi är sambandet mellan sparande och investeringar inte lika tydligt eftersom globala finansiella marknader gör att internationellt kapital enkelt kan flöda mellan länder. Betalningsbalansen innehåller information om dessa flöden. Det är helt enkelt en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden.

Betalningsbalansen kan delas in i:

- Bytesbalansen, som visar handel i varor och tjänster, löner, avkastning på finansiella tillgångar och skulder, samt löpande transfereringar såsom t.ex. EU-bidrag och avgifter.
- Kapitalbalansen, som dels omfattar EU-bidrag och U-bistånd för reala investeringar och dels köp och försäljning av rättigheter, såsom t.ex. patent.
- Den finansiella balansen, som delas in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övriga investeringar och valutareserven. Den finansiella balansen visar förändringar i finansiella tillgångar och skulder gentemot omvärlden.

En härledning av betalningsbalansen

Ett lands bruttonationalprodukt, BNP_t , är det samlade värdet på de varor och tjänster som produceras i landet under ett visst år t . Produktionen används till att tillfredsställa antingen den inhemska efterfrågan i form av hushållens konsumtion, C_t , privata investeringar, I_t , och offentliga utgifter, G_t , eller till att levereras utomlands i form av export av varor och tjänster, X_t . Den inhemska efterfrågan kan även tillgodoses av import av varor och tjänster, M_t . Den s.k. nationella inkomstidentiteten visar att ett lands produktion under ett enskilt år är lika med summan av den inhemska efterfrågan ($C_t + I_t + G_t$) och nettoförsäljningen av varor och tjänster till övriga världen ($X_t - M_t$):

$$BNP_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t.^1 \quad (1)$$

Genom att addera de s.k. nettofaktorinkomsterna, F_t , d.v.s. svenska faktorinkomster intjänade utomlands (svenska löntagares ersättning utomlands samt avkastningen på svenskt kapital utomlands) minus utländska faktorinkomster intjänade i Sverige (utländska löntagares ersättning i Sverige samt avkastningen på utländskt kapital i Sverige) kan (1) skrivas om i termer av den s.k. bruttonationalinkomsten, BNI_t :²

¹ Denna relation kallas för en identitet eftersom den definitionsmässigt måste vara uppfylld i varje enskild tidsperiod.

² Dessa faktorinkomster kallas numera ofta för primära inkomster. Nettofaktorinkomsterna består av löner, kapitalavkastning och löpande transfereringar.

$$BNI_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t + F_t. \quad (2)$$

En omskrivning av (2) ger:

$$BNI_t - C_t - G_t = S_t = I_t + X_t - M_t + F_t, \quad (3)$$

där S_t avser det samlade nationella sparandet i ekonomin. Det nationella sparandet utgörs av den konsoliderade offentliga sektorns sparande, $T_t - G_t$, där T_t är skatteintäkten, och hushållens sparande, $BNI_t - T_t - C_t$.³

Enligt (3) gäller:

$$S_t - I_t = X_t - M_t + F_t. \quad (4)$$

Differensen mellan S_t och I_t kallas ofta för nettoinvesteringarna gentemot utlandet och differensen mellan X_t och M_t kallas för handelsbalansen.

$X_t - M_t + F_t$ är bytesbalansen. Ekvation (4) visar därmed att det finns ett enkelt samband mellan nettoinvesteringarna och handelsbalansen. För en given nettofaktorinkomst kommer alltid förändringar i differensen mellan S_t och I_t att följas av motsvarande förändringar i differensen mellan X_t och M_t . Ekvation (4) visar också att det inte går att på kort sikt reducera ett underskott i handelsbalansen utan att samtidigt öka det nationella sparandet eller minska de inhemska investeringarna.⁴ Det är även intressant att notera att ekvation (4) innebär att om hushållens sparande är lika stort som de inhemska investeringarna, kommer den offentliga sektorns sparande utvecklas ungefär som nettoexporten över tiden.⁵

På samma sätt som det nationella sparandet kan delas upp i den konsoliderade offentliga sektorns sparande och hushållens sparande kan de inhemska investeringarna delas upp i den offentliga sektorns investeringar och privata investeringar. Denna uppdelning ger vid handen att om den offentliga sektorns investeringar överstiger denna sektors sparande, och om detta inte fullt ut motverkas av ett sparandeöverskott i den privata sektorn, måste detta per definition motsvaras av ett underskott i bytesbalansen. Ett växande underskott i bytesbalansen kan därigenom vara ett tecken bland andra på att statens utgifter är högre än inkomsterna.

Genom att kombinera den nationella inkomstidentiteten (1) med den nationella budgetrestriktionen kan betalningsbalansen härledas. Enligt budgetrestriktionen är landets samlade utgifter i varje tidsperiod begränsade av inkomsten i samma period och landets möjligheter att låna:

$$BNP_t + r_t A_t = C_t + I_t + G_t + (A_{t+1} - A_t). \quad (6)$$

där A_t är nettotillgångarna gentemot utlandet i period t och $r_t A_t$ är räntekostnaden på dessa tillgångar. Nettotillgångarna består i sin tur av kapitalbalansen och den finansiella balansen. Från (1) och (6) erhålles enkelt betalningsbalansen:

$$X_t - M_t + F_t = -(A_t - A_{t+1}). \quad (7)$$

³ Detta innebär alltså att det nationella sparandet är identiskt med summan av den offentliga sektorns sparande och hushållens sparande.

⁴ Nettofaktorinkomsterna antas vara konstanta på kort sikt.

⁵ Denna relation innebär i själva verket att den offentliga sektorns budgetbalans under vissa tidsperioder kommer att samvariera med handelsbalansen.

Vänsterledet i betalningsbalansen (7) är, som tidigare har nämnts, bytesbalansen som består av summan av handelsbalansen och nettofaktorinkomsterna. Termen $(A_t - A_{t+1})$ i högerledet visar hur nettotillgångarna gentemot utlandet förändras över tiden. Notera att om svenskar nettoköper utländska tillgångar så uppvisar kapitalbalansen och den finansiella balansen ett nettounderskott, d.v.s. $A_t - A_{t+1} < 0$. Ekvation (7) innebär således att summan av bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen alltid är identiskt lika med noll.⁶

Sambandet med utlandsställningen

Eftersom den finansiella balansen mäter nettoutlåningen gentemot omvärlden kommer en förändring i bytesbalansens saldo – per definition – alltid att motsvaras av en likartad förändring i nettoanspråken gentemot omvärlden. Ett bytesbalansöverskott motsvaras således av en ökning av nettofordringarna – privata eller offentliga – gentemot omvärlden. Överskottet kan även återspeglas i en ökning av valutareserven eftersom valuta-reservstransaktionerna ingår i den finansiella balansen. Ett underskott i bytesbalansen innebär istället att nettoförvärven från omvärlden måste betalas antingen genom avveckling av utländska tillgångar eller genom en ökning av skulderna till utlandet.

Detta innebär att om t.ex. Sverige köper mer tillgångar utomlands än vad som säljs till utlandet (detta är detsamma som att säga att nettot av den finansiella balansen är mindre än noll) måste Sverige samtidigt sälja mer varor och tjänster till utlandet än vad som köps från utlandet. De samlade betalningarna ut ur ett land måste helt enkelt motsvara det samlade betalningsinflödet.

Utlandsställningen visar ett lands totala nettoskuldsättning och redovisas i form av stockuppgifter över samtliga inhemska sektors tillgångar och skulder gentemot omvärlden. Nettot av tillgångarna och skulderna är således ett mått på ett lands förmögenhet gentemot omvärlden. Stockuppgifterna redovisas till marknadsvärde och delas precis som den finansiella balansen in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övrigt kapital och valutareserven.⁷

Sambandet mellan utlandsställningen och de transaktioner som ingår i betalningsbalansen illustreras i figuren nedan. Förändringar i nettoställningen gentemot omvärlden beror både på genomförda transaktioner som registreras i den finansiella balansen och på förändringar i växelkurser och tillgångspriser. Dessutom kan stockarna påverkas av t.ex. nedskrivningar av fordringar (ett exempel på övriga korrigeringar i figuren). Om bytesbalansen under en längre period uppvisar under- eller överskott medför detta en uppbyggnad av antingen en nettoskuld eller en nettotillgång.

	Förändringar av utlandsställningen beroende på				
Ingående balans	Transaktioner	Prisförändringar	Valutakursförändringar	Övriga korrigeringar	Utgående balans

⁶ Eftersom en rad olika källor används för att mäta posterna i betalningsbalansen uppstår såväl mätfel som periodiseringsfel och därför ingår också en residual i form av en restpost.

⁷ I vissa fall används det bokförda värdet istället för marknadsvärdet p.g.a. att underlaget för beräkning av marknadsvärdet är otillräckligt.

